

Saksfremlegg

REFERANSE
TRLI-12/4142-2JOURNALNR.
33290/12DATO
06.06.2012

Saken behandles i følgende utvalg:	Sak nr.:	Møtedato:	Votering:
Kommunalstyret for kultur og idrett	/	27.06.2012	

HØRING – ENDRINGER I LOV OM FOLKEBIBLIOTEK

Forslag til vedtak:

Kommunalstyret for kultur og idrett godkjenner forslaget til høringsuttalelse slik det framkommer av vedlagte saksframlegg fra Sølvberget KF med unntak av forslag til kompetansekrav til biblioteksjefstillingen (folkebiblioteklovens § 5). Kommunalstyret anbefaler departementet å legge alternativ 2 til grunn for endring av lovens § 5.

HØRING – ENDRINGER I LOV OM FOLKEBIBLIOTEK

Hva saken gjelder

Kulturdepartementet har sendt forslag om endringer i lov av 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek på høring med frist 8. juni 2012. Kommunene er blant høringsinstansene. Stavanger kommune har fått utvidet høringsfristen pga. streiken i kommunsektoren.

Høringsforslaget er i hovedsak en oppfølging av St.meld. nr. 23 (2008-2009) *Bibliotek. Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid* (bibliotekmeldingen), som ble lagt fram i 2009.

Høringsdokumentene er lagt ut på Kulturdepartementets nettsted, www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/hoeringer.

Denne saken er i første omgang saksbehandlet av Sølvsberget KF, Stavanger bibliotek og kulturhus, jf. vedlagte saksframlegg fra Sølvsberget. Kultursjefen viser således til bibliotek- og kulturhussjefens gjennomgang av forslaget til lovendringer samt forslag til høringsuttalelse fra Stavanger kommune. Sølvsbergets styre sluttet seg i møte 22.05.2012 enstemmig til høringsuttalelsen slik den framkommer i saksframlegget.

Kultursjefens vurdering

Kultursjefen foreslår at kommunalstyret for kultur og idrett godkjenner forslaget til høringsuttalelse fra Sølvsbergets styre med ett unntak: Kompetansekrav til biblioteksjefstillingen (lovens § 5).

Kulturdepartementet har i høringsforslaget beskrevet to alternativ:

1. Beholde kompetansekravet i folkebibliotekloven om fagutdannet biblioteksjef, men fjerne muligheten for dispensasjon for kommuner som ikke får kvalifiserte fagutdannede søkere. «Kompetansekravet vil (med dette) i praksis skjerpes ved at det ikke kan dispenserers dersom kommunen ikke får fagutdannet søker.» Men: «Departementet foreslår imidlertid å beholde dispensasjonsadgangen i særlige tilfeller til kommuner med godt utbygd bibliotekjeneste og bred bibliotekfaglig kompetanse.»
2. Fjerne kompetansekravet i loven, og fastsette funksjonskrav i forskriften. «Et funksjonskrav setter krav til resultat, eller funksjonen, uten å angi måten resultatet skal oppnås på. (...) Et funksjonskrav knyttet til biblioteksjefstillingen vil bidra til å legge til rette for fleksibilitet, slik at kommunen kan tilsette gode søkere som ikke nødvendigvis har bibliotekfaglig utdanning.»

Sølvsbergets styre har gått for alternativ 1, kultursjefen mener imidlertid Stavanger kommune bør gi sin tilslutning til alternativ 2. Argumentet for dette framgår av sitatet fra departementets høringsforslag: Heller enn å stille krav om én bestemt type utdanning, bør det stilles krav til hva virksomheten skal levere, slik det gjøres innenfor de fleste offentlige tjenesteområder. Denne tilnærmingen – og tilslutningen til høringsforslagets alternativ 2 – ble drøftet med, og fikk bred tilslutning fra, kultursjefene i de andre storbyene i Storbynettverk kultur sitt møte i Kristiansand i mars.

Alternativ 2 er også bedre tilpasset Stavangers situasjon, der funksjonen som biblioteksjef er tillagt daglig leder av det kommunale foretaket Sølvsberget KF. Foretaket driver Stavanger bibliotek, men også en rekke andre kulturhusvirksomheter, jf. daglig leders stillingsbetegnelse; bibliotek- og

kulturhussjef. Stavanger biblioteks avdelinger ledes av fagutdannede bibliotekarer. I tillegg har organisasjonen en rekke fagutdannede bibliotekarer. I sum sikrer dette bibliotekorganisasjonen nødvendig faglig kompetanse. På denne bakgrunn mener kultursjefen foretakets topplederstilling ikke utelukkende bør være reservert fagutdannede bibliotekarer, men kompetente ledere med en relevant kulturfaglig bakgrunn.

Kultursjefen vil gjerne understreke Sølvsbergets påpekning av at «det bør (...) klargjøres at formidling av digitale medier også er en folkebibliotekoppgave», og at «det bør være et statlig ansvar å fremme fellesløsninger som transportordninger, fellesordninger for e-bøker, lisenser på databaser og andre tekniske fellesløsninger». I denne sammenheng er Kulturrådets høringsuttalelse om at en heller enn å nevne bøker, e-bøker m.v. i formålsparagrafen heller bør nevne «litteratur og andre kunst- og uttrykksformer», dvs. heller hva som innholdsmessig skal formidles enn formidlingsmedium (papirbøker, e-bøker osv.).

Forslag til vedtak

Kommunalstyret for kultur og idrett godkjenner forslaget til høringsuttalelse slik det framkommer av vedlagte saksframlegg fra Sølvsberget KF med unntak av forslag til kompetansekrav til biblioteksjefstillingen (folkebiblioteklovens § 5). Kommunalstyret anbefaler departementet å legge alternativ 2 til grunn for endring av lovens § 5.

Halvor S. Karlsen
direktør

Rolf Norås
kultursjef

Trond Lie
saksbehandler

Trykt vedlegg:
Saksframlegg til Sølvsberget KF sitt styremøte 22.05.2012

Saksfremlegg

REFERANSE
MEG-12/5832

ARKIVNR.
C60 &13

JOURNALNR.
29268/12

DATO
07.05.2012

Saken behandles i følgende utvalg:

Sak nr.: Møtedato: Votering:

Styret for Sølvberget KF

/

HØRING – ENDRINGER I LOV OM FOLKEBIBLIOTEK

Forslag til vedtak:

Styret for Sølvberget KF anbefaler Stavanger kommune å godkjenne forslag til uttalelse, slik den fremkommer av saksutredningen.

Saken gjelder

Kulturdepartementet har sendt forslag om endringer i lov 20. desember 1985 nr. 108 om folkebibliotek på høring. Forslaget er i hovedsak en oppfølging av St.meld. nr. 23 (2008-2009) Bibliotek. Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid (bibliotekmeldingen), som ble lagt frem i 2009.

Høringsdokumentene er lagt ut på Kulturdepartementets nettsted, se www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/hoeringer. Kommunene er blant høringsinstansene. Derfor behandles denne saken først av Sølvsbergets styre, og går så videre til kommunalstyret for kultur og idrett. Høringsfrist er 8. juni 2012.

Forslag til uttalelse fra Stavanger kommune:

Stavanger kommune mener at forslaget til endringer i lov om folkebibliotek i stor grad tar hensyn til de omstillinger som skjer i sektoren og de signaler som ble gitt i bibliotekmeldingen.

Stavanger kommune ønsker en felles biblioteklov for alle offentlige bibliotek. Arbeidet med å harmonisere regelverket for hele sektoren, inkludert Nasjonalbibliotekets rolle, må holde frem og intensiveres.

Kommentarer til forslagene til endringer:

Kapittel I – Folkebibliotekenes formål og virksomhet

Bibliotekenes formålsparagraf er endret og gjort mer offensiv og fremtidsrettet.

Det understrekes at folkebibliotekene skal drive aktiv formidling. I tillegg fremheves folkebibliotekets rolle som møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Dette er i samsvar med Stavanger kommune holdning til bibliotekets rolle.

Det bør i tillegg vurderes å klargjøre at formidling av digitale medier også er en folkebibliotekoppgave.

Kapittel II – Kommunale folkebibliotek

Ny lovtekst slår fortsatt fast at alle kommuner skal ha et folkebibliotek, evt. i driftsfelleskap med andre. Med stor ulikhet kommunene imellom, er det fremdeles viktig å ha veiledende retningslinjer for bibliotekene.

Når det gjelder kompetansekravet i § 5, anbefales alternativ 1. Kravet til fagutdannet biblioteksjef må være ufravikelig. Dispensasjon kan likevel gis til store kommuner som har folkebibliotek med bred bibliotekfaglig kompetanse. Det forventes at departementet reviderer forskriften om kvalifikasjonskrav i tråd med utviklingen av folkebiblioteksektoren.

Kapittel III - Fylkesbibliotek

Det er viktig at ansvar for det regionale lånesamarbeidet er en skal-funksjon på fylkeskommunalt nivå. Om § 9 forsvinner, vil disse oppgavene i stor grad overføres til de store regionale folkebibliotekene, uten at ressurser tilføres.

Når det gjelder ansvar for oversikt og anskaffelse av lokalhistorisk materiale har også fylkesbibliotekene en viktig rolle regionalt. Det kan bli store hull i den nasjonale "hukommelsen", dersom ingen tar dette ansvaret videre.

Kapittel IV – Statlige oppgaver

Det bør tydeliggjøres hvilke oppgaver dette dreier seg om. I forslag til ny lovtekst sies det bare "... bibliotekformål som ikke naturlig hører inn under den enkelte kommunes ansvarsområde, eller som er av særlig betydning for opprettholdelse av et nasjonalt biblioteksystem." Det bør være et statlig ansvar å fremme fellesløsninger, som transportordning, fellesordninger for e-bøker, lisensenser på databaser og andre tekniske fellesløsninger.

Staten satser stort på ressursdeling og fjernlån, men midlene går til Nasjonalbibliotekets depotbibliotek. Stavanger er i dag en stor nettoytter i fjernlånssystemet, uten at dette blir kompensert for i tilstrekkelig grad. Dersom Stavanger og andre store folkebibliotek fortsatt skal ha den rollen vi har i dag når det gjelder fjernlån, forutsetter dette at ressurser tilføres.

Stavanger kommune er i tillegg bekymret for lånesamarbeidet med hensyn til at universitet og høyskoler kjøper stadig mer digitale medier som er lisensbeheftet. Folkebibliotekenes behov for fjernlån ved inngåelse av avtaler på lisensbeheftede digitale medier må det arbeides videre med og ivaretas av hele biblioteksektoren.

Det bør utarbeides forskrifter som tar hensyn til disse problemstillingene, slik at ikke det nasjonale lånesamarbeidet kollapser.

SØLVBERGET

bibliotek- og kulturhussjef

Saksbehandler: Marit Egaas

Vedlegg:
Forslag til endringer i bibliotekloven
Gjeldende biblioteklov